

Обґрунтування
про прийняття постанови НКРЕКП «Про затвердження Методики
визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на
ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчому
ринку»

Відповідно до пункту 9 розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок електричної енергії» у разі істотного коливання цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку та відповідно до методики, визначеної Регулятором, Регулятор має право встановлювати граничні ціни (тимчасові мінімальні та/або максимальні цінові межі) на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку для кожної торгової зони з відповідним обґрунтуванням. Рівень граничних цін має впливати на формування вільної (ринкової) ціни у мінімальний спосіб.

Доцільність встановлення і рівень граничних цін у разі їх встановлення мають переглядатися Регулятором не менше одного разу на шість місяців.

Граничні ціни встановлюються Регулятором після консультацій з Антимонопольним комітетом України.

Департаментом енергоринку розроблено проєкт рішення НКРЕКП, що має ознаки регуляторного акта, – постанову НКРЕКП «Про затвердження Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку» (далі – Проєкт постанови).

Проєктом постанови передбачається:

- 1) порядок визначення істотного коливання цін на ринку «на добу наперед» (далі – РДН), внутрішньодобовому ринку (далі – ВДР) та балансуєчому ринку;
- 2) процедуру встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку.

Проєкт постанови разом із матеріалами, що обґрунтовують необхідність прийняття такого рішення, та аналізом його впливу оприлюднено на офіційному вебсайті НКРЕКП (<http://nerc.gov.ua>) з метою одержання зауважень і пропозицій, кінцевою датою збору яких було визначено 12 вересня 2022 року (включно).

За результатами проведення відкритих обговорень (розгляд зауважень та пропозицій), які проходили 19 та 21 вересня 2022 року в режимі відеоконференції, на офіційному вебсайті НКРЕКП оприлюднено протокол відкритого обговорення та таблицю узгоджених позицій до Проєкту постанови, в якій відображено спосіб урахування або мотиви відхилення зауважень (пропозицій).

З огляду на зазначене, Департаментом енергоринку пропонується до прийняття проєкт постанови «Про затвердження Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку».

Директор
Департаменту енергоринку

Ю. Шамрелюк

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

№ _____

Київ

Про затвердження Методики
визначення істотного
коливання цін та
встановлення граничних цін
на ринку «на добу наперед»,
внутрішньодобовому ринку
та балансуєчому ринку

Відповідно до законів України «Про ринок електричної енергії» та «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Методику визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку (далі – Методика), що додається.
2. Ця постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.
3. Оператору ринку здійснити перевірку та протягом одного робочого дня надати до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, інформацію щодо наявності істотного коливання цін на ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку, визначеного у відповідності до Методики.
4. Адміністратору розрахунків здійснити перевірку та протягом одного робочого дня надати до Національної комісії, що здійснює державне

регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, інформацію щодо наявності істотного коливання цін на балансуєчому ринку, визначеного у відповідності до Методики.

Голова НКРЕКП

К. Ущатовський

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова Національної
комісії, що здійснює державне
регулювання у сферах
енергетики та комунальних
послуг

№ _____

**Методика визначення істотного коливання цін та встановлення
граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку
та балансуєчному ринку**

1. Загальні положення

1.1. Ця Методика визначає критерії істотного коливання цін на ринку «на добу наперед» (далі – РДН), внутрішньодобовому ринку (далі – ВДР) та балансуєчному ринку, а також порядок встановлення і перегляду граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчному ринку.

1.2. У цій Методиці терміни вживаються в таких значеннях:

граничні ціни на РДН, ВДР та балансуєчному ринку (далі – граничні ціни) – тимчасові максимально або мінімально допустимі рівні цін, встановлені Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), які можуть бути зазначені учасниками ринку у заявках на РДН, ВДР та балансуєчному ринку;

декада – період часу, що для першої та другої третини календарного місяця складає 10 днів, а для останньої третини місяця дорівнює загальній кількості днів цього календарного місяця за вирахуванням перших 20 днів;

істотне коливання цін – коливання цін на РДН, ВДР та балансуєчному ринку, що визначається істотним у порядку встановленому цією Методикою.

Інші терміни та скорочення в цій Методиці вживаються у значеннях, наведених у Законі України «Про ринок електричної енергії», та інших нормативно-правових актах, що врегульовують правовідносини у сфері енергетики.

2. Порядок визначення істотного коливання цін

2.1. Істотним коливанням цін на РДН є:

1) досягнення ціною на РДН рівня, що становить 95 і більше відсотків від максимальної граничної ціни на РДН або 105 і менше відсотків від мінімальної граничної ціни на РДН (у разі застосування граничних цін) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 30 відсотках розрахункових періодів;

або

2) відхилення середньоарифметичної ціни на РДН більше ніж на 10 % в напрямку збільшення або зменшення, що виникає одночасно в одному напрямку у двох з таких періодів:

за останню декаду, у порівнянні з декадою, що їй передувала;

за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що їм передували;

за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що їм передували.

2.2. Істотним коливанням цін на ВДР є:

1) досягнення середньозваженою за розрахунковий період ціною на ВДР рівня, що становить 95 і більше відсотків від максимальної граничної ціни на ВДР або 105 і менше відсотків від мінімальної граничної ціни на ВДР (у разі застосування граничних цін) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 30 відсотках розрахункових періодів;

або

2) відхилення середньоарифметичного значення середньозважених за розрахунковий період цін на ВДР більше ніж на 10 % в напрямку збільшення або зменшення, що виникає одночасно в одному напрямку у двох з таких періодів:

за останню декаду, у порівнянні з декадою, що їй передувала;

за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що їм передували;

за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що їм передували.

2.3. Істотним коливанням цін на балансуєчому ринку є:

1) досягнення ціною на балансуєчу електричну енергію (на завантаження) рівня, що становить 95 і більше відсотків від максимальної граничної ціни на балансуєчому ринку або 105 і менше відсотків від мінімальної граничної ціни на балансуєчому ринку (у разі застосування граничних цін) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 30 відсотках розрахункових періодів;

або

2) відхилення середньоарифметичної ціни на балансуєчому ринку (на завантаження або розвантаження) більше ніж на 10 % в напрямку збільшення або зменшення одночасно в одному напрямку у двох з таких періодів:

за останню декаду, у порівнянні з декадою, що їй передувала;

за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що їм передували;

за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що їм передували.

2.4. Оператор ринку (далі – ОР) кожного першого робочого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, здійснює розрахунок показників, передбачених пунктами 2.1 та 2.2 цієї глави, та перевірку наявності істотного коливання цін на РДН та ВДР по кожній торговій зоні.

2.5. Адміністратор розрахунків (далі – АР) кожного п'ятого робочого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, здійснює розрахунок показників, передбачених пунктом 2.3 цієї глави, та перевірку наявності істотного коливання цін на балансуєчому ринку по кожній торговій зоні.

2.6. ОР до 15:00 кожного першого робочого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, розміщує на своєму вебсайті інформацію:

про показники, розраховані відповідно до підпункту 1 пункту 2.1 та підпункту 1 пункту 2.2 глави 2 цієї Методики, якщо за результатами розрахунків ОР встановлено наявність істотного коливання цін відповідно до зазначених підпунктів одночасно на РДН та ВДР;

про показники, розраховані відповідно до підпункту 2 пункту 2.1 та підпункту 2 пункту 2.2 глави 2 цієї Методики, у випадку відсутності граничних цін встановлених НКРЕКП або за умови, що термін дії рішення НКРЕКП щодо встановлення граничних цін спливає протягом наступних 40 днів, та якщо за результатами розрахунків ОР встановлено наявність істотного коливання цін відповідно до зазначених підпунктів одночасно на РДН та ВДР.

2.7. АР до 15:00 кожного п'ятого робочого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, розміщує на своєму вебсайті інформацію:

про показники, розраховані відповідно до підпункту 1 пункту 2.3 глави 2 цієї Методики, якщо за результатами розрахунків АР встановлено наявність істотного коливання цін відповідно до зазначеного підпункту на балансуєчому ринку;

про показники, розраховані відповідно до підпункту 2 пункту 2.3 глави 2 цієї Методики, у випадку відсутності граничних цін встановлених НКРЕКП або за умови, що термін дії рішення НКРЕКП щодо встановлення граничних цін спливає протягом наступних 40 днів, та якщо за результатами розрахунків АР встановлено наявність істотного коливання цін відповідно до зазначеного підпункту на балансуєчому ринку.

2.8. Якщо за результатами розрахунків встановлено наявність істотного коливання цін на РДН та ВДР, визначеного підпунктом 1 пункту 2.1 та підпунктом 1 пункту 2.2 глави 2 цієї Методики одночасно, ОР не пізніше 15:00 першого робочого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, повідомляє про це НКРЕКП.

У випадку відсутності граничних цін встановлених НКРЕКП або за умови, що термін дії рішення НКРЕКП щодо встановлення граничних цін спливає протягом наступних 40 днів, та якщо за результатами розрахунків ОР

встановлено наявність істотного коливання цін на РДН та ВДР, визначеного підпунктом 2 пункту 2.1 та підпунктом 2 пункту 2.2 глави 2 цієї Методики одночасно, ОР не пізніше 15:00 п'ятого робочого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, повідомляє про це НКРЕКП.

2.9. Якщо за результатами розрахунків встановлено наявність істотного коливання цін на балансуєчому ринку, визначеного підпунктом 1 пункту 2.3 глави 2 цієї Методики, АР не пізніше 15:00 п'ятого робочого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, повідомляє про це НКРЕКП.

У випадку відсутності граничних цін встановлених НКРЕКП або за умови, що термін дії рішення НКРЕКП щодо встановлення граничних цін спливає протягом наступних 40 днів, та якщо за результатами розрахунків АР встановлено наявність істотного коливання цін на балансуєчому ринку, визначеного підпунктом 2 пункту 2.3 глави 2 цієї Методики, АР не пізніше 15:00 п'ятого робочого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, про це НКРЕКП.

3. Порядок встановлення та перегляду граничних цін

3.1. НКРЕКП після отримання від ОР та АР інформації про наявність істотного коливання цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку, визначеного підпунктом 2 пункту 2.1 підпунктом 2 пункту 2.2 та підпунктом 2 пункту 2.3 глави 2 цієї Методики, у разі відсутності граничних цін встановлених НКРЕКП або за умови, що термін дії рішення НКРЕКП щодо встановлення граничних цін спливає протягом наступних 30 днів, у випадку доцільності встановлення граничних цін направляє до ОР, АР та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі, запит на отримання пропозицій щодо перегляду граничних цін.

НКРЕКП після отримання від ОР та АР інформації про наявність істотного коливання цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку, визначеного підпунктом 1 пункту 2.1 підпунктом 1 пункту 2.2 та підпунктом 1 пункту 2.3 глави 2 цієї Методики, та у випадку доцільності перегляду граничних цін направляє до ОР, АР та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі, запит на отримання пропозицій щодо перегляду граничних цін.

3.2. При встановленні або перегляді граничних цін для кожної торгової зони Регулятором враховується за наявності, зокрема:

- інформація щодо індексу споживчих цін,
- інформація щодо індексу цін виробників,
- ціна на електричну енергію, що склалась на ринку електричної енергії

тощо,

отримані пропозиції щодо рівня граничних цін.

Рівень граничних цін має впливати на формування вільної (ринкової) ціни у мінімальний спосіб.

3.3. Рішення про встановлення або перегляд граничних цін приймається Регулятором відповідно до такої процедури:

1) розроблення та оприлюднення проєкту рішення НКРЕКП разом із матеріалами, що обґрунтовують необхідність прийняття такого рішення, не пізніше як за три робочі дні до дня проведення засідання;

2) схвалення проєкту рішення НКРЕКП на засіданні, яке проводиться у формі відкритого слухання;

3) оприлюднення на офіційному вебсайті НКРЕКП схваленого проєкту рішення НКРЕКП разом з:

обґрунтуванням необхідності прийняття рішення НКРЕКП,
матеріалами, що необхідні для прийняття рішення НКРЕКП,

інформацією про строк, протягом якого приймаються зауваження та пропозиції до проєкту рішення НКРЕКП, про дату, час та місце проведення відкритого обговорення проєкту рішення НКРЕКП, електронну адресу, на яку мають подаватись зауваження та пропозиції, прізвище, ім'я, по батькові та телефон контактної особи.

Строк, протягом якого приймаються зауваження і пропозиції, не може бути меншим ніж 3 календарні дні з дня оприлюднення проєкту рішення;

4) надання зауважень та пропозицій до схваленого проєкту рішення НКРЕКП у письмовій та електронній формі у форматах doc, docx, та має містити інформацію щодо представників, що планують взяти участь у відкритих обговореннях зауважень та пропозицій до схваленого проєкту рішення НКРЕКП;

5) проведення відкритого обговорення та консультацій щодо отриманих зауважень та пропозицій до схваленого проєкту рішення НКРЕКП, що здійснюється за участі:

керівника структурного підрозділу НКРЕКП, до компетенції якого належить питання, яке винесено на відкрите обговорення;

осіб, які надали зауваження та пропозиції до схваленого проєкту рішення НКРЕКП;

інших зацікавлених осіб, що подали заявки на участь у відкритих обговореннях отриманих зауважень та пропозицій до схваленого проєкту рішення НКРЕКП.

На відкритому обговоренні отриманих зауважень та пропозицій до схваленого проєкту рішення НКРЕКП, обговорюються зауваження та пропозиції, надані до схваленого проєкту рішення НКРЕКП, їх

обґрунтування, а також пропозиції НКРЕКП та інших учасників щодо їх можливого врахування.

Результати відкритого обговорення отриманих зауважень та пропозицій до схваленого проекту рішення НКРЕКП оформлюються протоколом, у якому зазначаються дата проведення відкритого обговорення, прізвище та ініціали, посада та місце роботи учасників відкритого обговорення та розгляду зауважень та пропозицій, назва проекту рішення, що підлягає відкритому обговоренню.

Протокол підписується керівником структурного підрозділу НКРЕКП, до компетенції якого належить питання, яке винесено на відкрите обговорення;

6) розгляд та прийняття рішення на засіданні НКРЕКП, що здійснюється не раніше ніж за 3 робочих дні після дня оприлюднення протоколу відкритого обговорення отриманих зауважень та пропозицій до схваленого проекту рішення НКРЕКП.

3.4. Рішення про встановлення або перегляд граничних цін приймається Регулятором після проведення консультації з Антимонопольним комітетом України, зокрема шляхом проведення нарад або обміну листами.

3.5. Рівні граничних цін, встановлені рішенням Регулятора, діють до набрання чинності новими значеннями граничних цін, але не більше шести місяців.

Директор
Департаменту енергоринку

Ю. Шамрелюк